

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobkyně: **V. P.**, narozená X
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou do datové schránky soudu dne 5. 12. 2024 domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 25. 7. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná odejmula žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 16. 8. 2024 invalidní důchod, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále

„IPZS“) ze dne 17. 5. 2024 není invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %.

2. Žalobkyně nesouhlasila s posouzením jejího zdravotního stavu. Odkázala na lékařské zprávy, které žalovaná doložila a měla za to, že je posudkoví lékaři ani nečetli, jinak by nemohli uvést špatné jméno ošetřující lékařky žalobkyně. Žalobkyně proto nemá v posudkové lékařské důvěru a žádala o přezkoumání jejího zdravotního stavu. Poukázala na to, že již před 7 lety bylo konstatováno, že její pracovní schopnost poklesla o 35 %, přičemž její tělo stárne a bolesti má stále větší. Má za to, že konstatovaný pokles pracovní schopnosti 30 % neodpovídá jejímu zdravotnímu stavu.
3. Žalovaná s ohledem na námitky žalobkyně navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“).
4. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídít, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem posudkové komise MPSV v Praze, setrvaly účastnice na svém procesním stanovisku.
5. Soud ze správního spisu zjistil, že obsahuje žádost žalobkyně ze dne 24. 4. 2024, kterým požádala o invalidní důchod.
6. V posudku o invaliditě ze dne 17. 5. 2024, č. j. LPS/2024/1160-CL_CSSZ, vypracovaném IPZS dospěla posudková lékařka k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je bolestivý syndrom páteře s lehkým funkčním postižením, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky nemění.
7. S odkazem na závěr posudku posudkové lékařky IPZS ze dne 17. 5. 2024 vydala žalovaná prvostupňové rozhodnutí ze dne 25. 7. 2024, kterým podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění odňala žalobkyni od 16. 8. 2024 invalidní důchod s odůvodněním, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně poklesla její pracovní schopnost pouze o 20 %, žalobkyně tak není invalidní.
8. Žalobkyně prvostupňové rozhodnutí napadla námitkami, ve kterých žádala o nové přezkoumání jejího zdravotního stavu.
9. Žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 7. 11. 2024, č. j. X, jež žalobkyně převzala dne 14. 11. 2024, zamítla námitky žalobkyně. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry z posudku ze dne 23. 10. 2024, č. j. LPS/2024/1658-NR-MRS_CSSZ (ve spise není založen, soud si ho zvláště nežádal, neboť je podrobně rekapitulován v napadeném rozhodnutí a o jeho obsahu nebyl mezi účastnicemi spor). Posudkový lékař dospěl k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je chronický vertebrogenní algický syndrom bederní páteře diskogenní etiologie s recidivující radikulární iritací v dermatomu L5 vpravo bez motorického postižení, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b vyhlášky o posuzování invalidity, pro které posudkový lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 20 %, s tím, že přihlédl k vlivu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti,

na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace a ve smyslu § 3 vyhlášky navýšil celkový pokles pracovní schopnosti o dalších 10 %. Celkově tak činil pokles pracovní schopnosti žalobkyně 30 %.

10. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že je žaloba důvodná.
11. Soud s ohledem na argumentaci žalobkyně provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 18. 6. 2025. Žalobkyně byla vyšetřena odbornou lékařkou z oboru neurologie. Posudková komise po rozboru všech posudkově významných lékařských zpráv shrnula, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je chronický vertebrogenní algický syndrom bederní páteře diskogenní s radikulopatií víceetážové herniace, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje se zohledněním charakteru pracovní činnosti žalobkyně míra poklesu pracovní schopnosti ve střední hodnotě 35 % z rozpětí 30-40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky dále neměnila, protože navyšovat lze pouze bodový strop. Posudková komise poukázala na to, že dle přístrojových vyšetření je zdravotní postižení žalobkyně srovnatelné s rokem 2019, nicméně s výraznější subjektivní patologií, která je dána věkem a konstitucí (narůstající obezita) žalobkyně, ale také ortopedickou komorbiditou, především artrotickými změnami obou kyčelních kloubů ve stupni II a artrózou obou sakroiliakálních (spojení kosti křížové a kyčelní) skloubení. Stav tedy nelze hodnotit jako zlepšení anebo alespoň jako stabilizovaný či s dosaženou adaptací na dané postižení. Zdravotní postižení páteře hodnotila posudková komise jako funkčně středně těžké se závažným snížením celkové výkonnosti již při lehkém zatížení s významně omezenými některými denními aktivitami. Posudková komise dále uvedla, že v roce 2019 byl zdravotní stav žalobkyně skutečně posudkově nadhodnocen, pro což svědčila i schopnost nadále vykonávat dřívější zaměstnání, ale aktuálně je stav natolik zhoršen, že je žalobkyně schopna vykonávat výdělečnou činnost charakteru fyzicky nenáročné činnosti v dělnické profesi jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Posudková komise nedoporučila práci ve vynucených a protrahovaných polohách, práce ve stoji, s břemeny, v chladu. Datum vzniku invalidity v I. stupni je stanoveno od prvotního posouzení v roce 2019.
12. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
13. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje

žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

14. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
15. Soud konstatuje, že komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložila žalobkyně, a při svém jednání přeshetřila zdravotní stav žalobkyně odbornou lékařkou. Komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 30 až 40 %. Komise stanovila pokles ve střední hodnotě tohoto rozmezí, tj. ve výši 35 %. Stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity již neměnila, neboť již při stanovování míry poklesu pracovní schopnosti přihlédla k charakteru pracovní činnosti žalobkyně. Posudek dle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, která jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Účastnice závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míry poklesu pracovní schopnosti či data vzniku invalidity nikterak nezpochybnily.
16. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobkyně soud dospěl k závěru, že jako nejpresvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 18. 6. 2025. Zdravotní stav žalobkyně hodnotila

komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, přičemž odlišně od posudkových lékařek IPZS zhodnotila závažnost zdravotních obtíží žalobkyně – výraznější subjektivní patologii oproti roku 2019, která je dána jednak věkem a jednak tělesnou konstitucí žalobkyně. Posudková komise pak zohlednila i charakter pracovní činnosti žalobkyně. Účastnice nevznesly proti posudku posudkové komise žádné výhrady a nenavrhly doplnění dokazování. Soud v této souvislosti připomíná, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací, nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013-28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014-23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených, přičemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky.

17. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 35 %. Jak vyplynulo z doplněného dokazování v řízení před soudem v podobě posudku posudkové komise MPSV, žalovaná v napadeném rozhodnutí nesprávně vyhodnotila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně.
18. Nad rámec výše uvedeného soud žalovanou upozorňuje na základní procesní pravidlo, podle kterého platí, že **v řízení o žádosti o zvýšení dávky invalidního důchodu nelze rozhodnout o odejmutí invalidního důchodu** (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 4 Ads 108/2012-31, č. 2815/2013 Sb. NSS). Správní spis obsahuje žádost žalobkyně o zvýšení invalidního důchodu, z čehož **lze dovozovat, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v řízení o žádosti o zvýšení invalidního důchodu, nikoli v řízení, ve kterém by se z moci úřední rozhodovalo o nároku žalobkyně na invalidní důchod**. Je třeba vytknout, že správní spis, jak byl soudu předložen, je uspořádaný značně chaoticky a je zjevně neúplný (obsahuje listinu svědčící o tom, že žalobkyně uplatnila námitky, avšak až z napadeného rozhodnutí je patrné, že žalobkyně k námitkám také doložila řadu lékařských zpráv, které však již ve spise založeny nebyly; správní spis byl předložen také bez posudků, které byly podkladem pro prvostupňové a napadené rozhodnutí). Jelikož však soud již výše konstatoval, že je napadené rozhodnutí nezákonné, protože žalovaná nesprávně zjistila skutkový stav, a soud byl schopen toto pochybení konstatovat i na základě obsahu správního spisu, jak mu byl předložen, blíže se zjevnou absencí některých listin ve spise již nezabýval.

Závěr a náklady řízení

19. Soud tudíž vyšel z odůvodněných závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, a neobstojí proto ani jeho odůvodnění. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 18. 6. 2025, jakož i lékařské zprávy, o které se tento posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
20. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyně byla ve věci úspěšná a měla by právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Žalobkyně

se však práva na náhradu nákladů řízení vzdala, a proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. července 2025

Martina Kotouček Mikolášková v.r.
soudkyně